

4.

Na osnovu člana 6 stav 1 tačka 9, člana 45 stav 4 i člana 51 stav 2 Zakona o vazdušnom saobraćaju („Službeni list CG”, br. 30/12 i 30/17), uz prethodnu saglasnost Ministarstva saobraćaja i pomorstva, Agencija za civilno vazduhoplovstvo donijela je

**PRAVILNIK
O IZMJENAMA I DOPUNAMA PRAVILNIKA O STANDARDIMA I KRITERIJUMIMA ZA NESMETANU UPOTREBU
OPERATIVNIH POVRŠINA, OBJEKATA, UREĐAJA I OPREME NA AERODROMU**

Član 1

U Pravilniku o standardima i kriterijumima za nesmetanu upotrebu operativnih površina, objekata, uređaja i opreme na aerodromu („Službeni list CG”, br. 29/14, 56/15, 19/17, 8/18 i 71/18) u članu 2 st. 1 i 2 mijenjaju se i glase:

„(1) Izrazi upotrijebljeni u ovom pravilniku imaju sljedeća značenja:

- 1) **aerodrom** (*aerodrome*) je određeno područje na zemlji ili vodi (uključujući sve objekte, instalacije i opremu) namijenjeno u potpunosti ili djelimično za kretanje, polijetanje, slijetanje i boravak vazduhoplova,
- 2) **aerodromski svjetlosni far** (*aerodrome beacon*) je svjetlosni far namijenjen uočavanju lokacije aerodroma iz vazduha,
- 3) **autonomni sistem za upozorenje od upada na poletno-sletnu stazu** (*Autonomous runway incursion warning system (ARIWS)*) predstavlja sistem koji omogućava autonomno otkrivanje potencijalnog upada ili usurpiranja zauzete poletno-sletne staze dajući signal upozorenja letačkoj posadi vazduhoplova ili operatoru vozila na koje se odnosi predmetna operacija,
- 4) **baza aerodromskih kartografskih podataka** (*aerodrome mapping database (AMDB)*) predstavlja uređenu i sortiranu cjelinu aerodromskih kartografskih podataka,
- 5) **bljeskalica** (*capacitor discharge light*) je sijalica punjena gasom u kojoj se putem električnog pražnjenja visokog napona proizvodi vrlo kratak bljesak visokog intenziteta,
- 6) **certifikovani aerodrom** (*certified aerodrome*) je aerodrom čijem operatoru je izdat certifikat,
- 7) **deklinacija stanice** (*station declination*) je razlika između nultog radijala VOR-a i geografskog sjevera, određenog u trenutku kalibrisanja stanice VOR-a,
- 8) **efektivni intenzitet svjetla bljeskalice** (*effective intensity*) je efektivni intenzitet svjetla bljeskalice, koji je adekvatan intenziteta stalnog izvora svjetla iste boje posmatranog sa iste udaljenosti u istim uslovima,
- 9) **elipsoidna visina** (*geodetska visina*) (*ellipsoid height (geodetic height)*) je visina koja se odnosi na referentni elipsoid, a predstavlja dužinu normale elipsoida od tačke na fizičkoj površini Zemlje do tačke njenog prodora kroz površinu elipsoida,
- 10) **geodetski referentni sistem** (*geodetic datum*) je najmanji broj parametara potrebnih za utvrđivanje lokacije i orientacije lokalnog referentnog sistema u odnosu na globalni referentni sistem/okvir,
- 11) **geoid** (*geoid*) je ekvipotencijalna površina u gravitacionom polju Zemlje koja se poklapa sa srednjim nivoom mora (MSL) koja se kontinuirano pruža ispod kontinenata,
- 12) **glavna poletno-sletna staza** (*primary runway*) je poletno-sletna staza koja se po pravilu koristi prva, uvijek kada to uslovi dopuštaju,
- 13) **gregorijanski kalendar** (*Gregorian calendar*) je kalendar u opštoj upotrebi;
- 14) **horizontalna vidljivost duž poletno-sletne staze** (*runway visual range – RVR*) je udaljenost do koje pilot vazduhoplova može da vidi oznake na površini iste ili svjetla koja označavaju poletno-sletnu stazu ili svjetla centralne linije poletno-sletne staze,
- 15) **identifikacioni znak aerodroma** (*aerodrome identification sign*) je oznaka na aerodromu postavljena kao pomoć u identifikaciji aerodroma iz vazduha,
- 16) **instrumentalna poletno-sletna staza** (*instrument runway*) je jedan od sljedećih tipova poletno-sletnih staza namijenjenih operacijama vazduhoplova zasnovanih na instrumentalnom prilazu:
  - a) **poletno-sletna staza za neprecizni prilaz** (*non-precision approach runway*) je poletno-sletna staza opremljena vizuelnim i nevizuelnim sredstvima, namijenjena za slijetanje nakon operacija tipa A instrumentalnog prilaza pri vidljivosti ne manjoj od 1000 m,
  - b) **poletno-sletna staza za precizni prilaz kategorije I** (*precision approach runway, category I*) je poletno-sletna staza, opremljena vizuelnim i nevizuelnim sredstvima, namijenjena za slijetanje nakon operacija tipa B instrumentalnog prilaza sa visinom odluke (DH) višom od 60 m (200 stopa), pri vidljivosti većoj od 800 m ili horizontalnoj vidljivosti duž poletno-sletne staze većoj od 550 m,
  - c) **poletno-sletna staza za precizni prilaz kategorije II** (*precision approach runway, category II*) je poletno-sletna staza opremljena vizuelnim i nevizuelnim sredstvima namijenjena za slijetanje nakon operacija tipa B instrumentalnog prilaza sa visinom odluke (DH) od 60 m (200 stopa) do 30 m (100 stopa), pri horizontalnoj vidljivosti duž poletno-sletne staze većoj od 300 m,
  - d) **poletno-sletna staza za precizni prilaz kategorije III** (*precision approach runway, category III*) je poletno-sletna staza opremljena vizuelnim i nevizuelnim sredstvima namijenjena za slijetanje nakon operacija tipa B instrumentalnog prilaza, do i duž površine poletno-sletne staze i namijenjena za operacije vazduhoplova:

- (1) A. sa visinom odluke (DH) nižom od 30 m (100 stopa), ili bez visine odluke, ako je horizontalna vidljivost duž poletno-sletne staze veća od 175 m,
- (2) B. sa visinom odluke (DH) nižom od 15 m (50 stopa), ili bez visine odluke, ako je horizontalna vidljivost duž poletno-sletne staze manja od 175 m, ali ne manja od 50 m,
- (3) C. bez visine odluke (DH) i bez ograničenja horizontalne vidljivosti duž poletno-sletne staze."
- 17) **integritet vazduhoplovnih podataka** (*integrity (assurance level)*) je stepen potpunosti vazduhoplovnih podataka koja garantuje da vazduhoplovni podaci i njihova vrijednost nisu izgubljeni ili izmijenjeni od trenutka njegovog nastanka ili ovlašćene dopune,
- 18) **izvještaj o stanju poletno-sletne staze** (*runway condition report (RCR)*) je sveobuhvatan i standardizovan izvještaj koji se odnosi na stanje poletno-sletne staze i utiče na performanse vazduhoplova tokom polijetanja i slijetanja,
- 19) **kalendar (calendar)** je diskretni vremenski referentni sistem koji služi kao osnova za definisanje vremenskog položaja sa vremenskom jedinicom jednog dana (ISO 19108),
- 20) **klasifikacioni broj kolovoza** (*pavement classification number – PCN*) je broj koji izražava nosivost podloge za neograničeni broj operacija,
- 21) **klasifikacioni broj vazduhoplova** (*aircraft classification number – ACN*) je broj koji izražava relativni uticaj vazduhoplova na kolovoz za specifičnu standardnu kategoriju posteljice,
- 22) **klasifikacija integriteta (vazduhoplovnog podatka)** je klasifikacija podataka na osnovu potencijalnog rizika uzrokovanih upotreboom netačnih podataka na osnovu kojeg se vazduhoplovni podaci klasifikuju kao:
- a) rutinski podaci: postoji veoma mala vjerovatnoća da će prilikom upotrebe netačnih rutinskih podataka sigurnost leta i slijetanje vazduhoplova biti ozbiljno ugroženi uz mogućnost katastrofalnih posljedica;
  - b) bitni podaci: postoji mala vjerovatnoća da će prilikom upotrebe netačnih bitnih podataka sigurnost leta i slijetanje vazduhoplova biti ozbiljno ugroženi uz mogućnost katastrofalnih posljedica; i
  - c) kritični podaci: postoji velika vjerovatnoća da će prilikom upotrebe netačnih kritičnih podataka sigurnost leta i slijetanje vazduhoplova biti ozbiljno ugroženi uz mogućnost katastrofalnih posljedica,
- 23) **kod stanja poletno-sletne staze** (*runway condition code (RWYCC)*) je broj koji opisuje stanje površine poletno-sletne staze i upotrebljava se u izvještaju o stanju poletno-sletne staze,
- 24) **koeficijent upotrebljivosti (usability factor)** je procenat vremena za koje korišćenje poletno-sletne staze ili sistema poletno-sletnih staza nije ograničeno zbog bočne komponente vjetra,
- 25) **kvalitet podataka** (*data quality*) je stepen ili nivo pouzdanosti da dobijeni podaci ispunjavaju zahtjeve korisnika u pogledu tačnosti, rezolucije i integriteta (ili ekvivalentnog nivoa pouzdanosti), autentičnosti, pravovremenosti, potpunosti i potrebnog formata,
- 26) **lampa** je rasvjetno tijelo u kompletu sa sijalicom,
- 27) **lomljivi objekat** (*frangible object*) je objekat male mase oblikovan tako da se pod pritiskom lomi, izvije ili popusti pod naletom vazduhoplova kako bi predstavljaо najmanju opasnost za vazduhoplov,
- 28) **mala gustina saobraćaja na aerodromu** (*aerodrome traffic density*) je kada broj operacija u srednje opterećenom satu nije veći od 15 po jednoj poletno-sletnoj stazi ili tipično manje od ukupno 20 operacija na svim poletno-sletnim stazama aerodroma, gdje je broj operacija u srednje opterećenom satu aritmetička sredina broja operacija tokom godine, dnevнog najprometnijeg sata, a jedna operacija, kao pojam, sadrži jedno slijetanje i jedno polijetanje,
- 29) **manevarska površina** (*manoeuvring area*) je dio aerodroma na zemlji ili vodi (osim platforme) određen za polijetanje, slijetanje ili kretanje vazduhoplova,
- 31) **mapa aerodromskih podataka** (*aerodrome mapping data (AMD)*) su podaci prikupljeni u svrhu izrade karte aerodroma za vazduhoplovne potrebe,
- 31) **matrica za procjenu stanja poletno-sletne** (*runway condition assessment matrix (RCAM)*) omogućava procjenu koda stanja poletno-sletne staze, koristeći pridružene procedure, na osnovu seta konstatovanih stanja površine poletno-sletne staze i izvještaja pilota o preduzetim akcijama kočenja;
- 32) **međupozicija za čekanje** (*intermediate holding position*) je, u cilju kontrole saobraćaja, posebno označeno mjesto na kojem vazduhoplov u vožnji i vozila moraju po nalogu aerodromske kontrole leta da se zaustave i čekaju odobrenje za nastavak kretanja,
- 33) **mjesto za čekanje na servisnoj saobraćajnici** (*road-holding position*) je posebno označen položaj na servisnoj saobraćajnici na kojem vozila mogu da budu zaustavljena da čekaju,
- 34) **načela ljudskih faktora** (*human factors principles*) su načela koja se primjenjuju u vazduhoplovnom dizajnu, certifikovanju, obuci, operacijama i održavanju u cilju postizanja sigurnog međuodnosa između čovjeka i drugih djelova sistema, uzimajući u obzir aspekt ljudskih performansi,
- 35) **nadmorska visina aerodroma** (*aerodrome elevation*) je nadmorska visina najviše tačke površine za slijetanje,

36) **neinstrumentalna poletno-sletna staza** (*non-instrument runway*) je poletno-sletna staza namijenjena za operacije vazduhoplova zasnovane na postupcima vizuelnog prilaza ili procedure instrumentalnog prilaza do tačke nakon koje prilaz može da se nastavi u vizuelnim meteorološkim uslovima (VMC),

37) **nezavisna paralelna polijetanja** (*independent parallel departures*) su istovremena polijetanja sa paralelnih ili približno paralelnih instrumentalnih poletnih staza,

38) **nezavisni paralelni prilazi** (*independent parallel approaches*) su istovremeni prilazi po zamišljenim produženim osama na paralelne ili približno paralelne instrumentalne sletne staze, gdje nijesu propisani radarski uslovi razdvajanja između vazduhoplova,

39) **normalno područje letjenja** (*normal flight zone (NFZ)*) je područje van zaštićenog područja od laserskog zračenja (LFFZ, LCFZ ili LSFZ), ali je zaštićeno od jakog laserskog zračenja da bi se spriječilo biološko oštećenje oka,

40) **objavljene dužine** (*declared distances*) su:

- a) **raspoloživa dužina za zalet** (*take-off run available (TORA)*) je dužina staze objavljena kao raspoloživa i pogodna za zalet vazduhoplova kod polijetanja,
- b) **raspoloživa dužina za polijetanje** (*take-off distance available (TODA)*) je raspoloživa dužina za zalet vazduhoplova sa dodatkom predpolja, ako isto postoji,
- c) **raspoloživa dužina za ubrzavanje i zaustavljanje** (*accelerate stop distance available (ASDA)*) je raspoloživa dužina za zalet zajedno sa dužinom staze za zaustavljanje, ako isto postoji,
- d) **raspoloživa dužina za slijetanje** (*landing distance available (LDA)*) je dužina poletno-sletne staze koja je iskazana kao raspoloživa i pogodna za kretanje po zemlji vazduhoplova u slijetanju,

41) **objekat za odleđivanje/zaštitu od zaledivanja** (*de-icing/anti-icing facility*) je objekat na kojem se otklanaju mraz, led ili snijeg sa vazduhoplova (odleđivanje) kako bi se osigurale čiste površine i/ili gdje se čiste površine vazduhoplova zaštićuju od mraza ili leda, nakupljanja snijega ili bljuzgavice, za određeno vremensko razdoblje (zaštita od zaledivanja),

42) **okretište na stazi** (*runway turn pad*) je određena površina na aerodromu na zemlji neposredno uz poletno-sletnu stazu namijenjena okretanju (vazduhoplova) za 180°,

43) **operativna površina** (*movement area*) je dio aerodroma određen za polijetanje, slijetanje i vožnju vazduhoplova, koji se sastoji od manevarske površine i platforme(i),

44) **ortometrijska visina** (*orthometric height*) je visina tačke u odnosu na geoid, određena kao visina od srednjeg nivoa mora,

45) **osnovna staza poletno-sletne staze** (*runway strip*) je određena površina oko poletno-sletne staze i staze za zaustavljanje, ako ista postoji, uključujući i površinu poletno-sletne, odnosno staze za zaustavljanje, a namijenjena je za:

- a) smanjenje rizika oštećenja vazduhoplova u slučaju izljetanja sa poletno-sletne staze, i
- b) zaštitu vazduhoplova u letu iznad poletno-sletne staze i staze za zaustavljanje, ako ista postoji, tokom operacija slijetanja ili polijetanja,

46) **osnovna staza rulne staze** (*taxiway strip*) je površina uz rulnu stazu, uključujući i rulnu stazu, namijenjena zaštiti vazduhoplova tokom rulanja po toj stazi i smanjenju rizika od oštećenja vazduhoplova u slučaju nenamjernog skretanja sa rulne staze,

47) **oznaka** (*marking*) je simbol ili grupa simbola izvedena na operativnoj površini sa ciljem jasnog isticanja vazduhoplovnih informacija,

48) **označivač** (*marker*) je oznaka postavljena iznad nivoa tla u cilju upozorenja na prepreku ili označavanja granice,

49) **paralelne ili približno paralelne poletno-sletne staze** (*near parallel runways*) su poletno-sletne staze koje se ne sijeku i čije produžene ose imaju ugao konvergencije/divergencije od 15° ili manje,

50) **parkirno mjesto vazduhoplova** (*aircraft stand*) je označena površina na platformi namijenjena za parkiranje vazduhoplova,

51) **platforma** (*apron*) je određena površina na aerodromu na zemlji, namijenjena smještaju vazduhoplova u cilju ukrcaja i iskrcaja putnika, utovara i istovara tereta ili pošte, snabdijevanja gorivom, i parkiranja ili održavanja vazduhoplova,

52) **područje dodira** (*touchdown zone*) je dio poletno-sletne staze smješten iza praga, a koji vazduhoplovi u slijetanju prvo dotaknu,

53) **područje letjenja slobodno od laserskog zračenja** (*laser-beam free flight zone (LFFZ)*) je vazdušni prostor u neposrednoj blizini aerodroma gdje je djelovanje svjetlosnih zraka u vazduhu ograničeno do nivoa koji neće uzrokovati vizuelno ometanje pilota,

54) **područje letjenja sa ograničenim laserskim zračenjem** (*laser-beam critical flight zone (LCFZ)*) je vazdušni prostor u neposrednoj blizini aerodroma, ali iznad LFFZ, gdje je djelovanje svjetlosnih zraka u vazduhu ograničeno do nivoa koji neće zaslijepiti pilota,

55) **područje letjenja osjetljivo na lasersko zračenje** (*laser-beam sensitive flight zone (LSFZ)*) je vazdušni prostor van i ne blizu LFFZ i LCFZ, gdje je djelovanje svjetlosnih zraka u vazduhu ograničeno do nivoa kojim se neće prouzrokovati zasljepljivanje bljeskom ili efektom refleksije,

56) **pokazivač smjera slijetanja** (*landing direction indicator*) je vizuelni pokazivač trenutnog smjera slijetanja i polijetanja,

57) **poletno-sletna staza** (*runway*) je utvrđena pravougaona površina na aerodromu na zemlji, namijenjena za polijetanje i slijetanje vazduhoplova,

58) **pomjereni prag** (*displaced threshold*) je prag koji nije na početku poletno-sletne staze,

59) **potvrda aerodroma** (*aerodrome certificate*) je dokument koji operatoru aerodroma izdaje Agencija za civilno vazduhoplovstvo kojom se potvrđuje usaglašenost sa zahtjevima definisanim u Pravilniku o bližim uslovima za izдавanje certifikata operatoru aerodroma, koje mora da zadovolji operator aerodroma za izdavanje kao i način izdavanja uvjerenja o sposobnosti-certifikata aerodroma,

60) **pouzdanost sistema rasvjete** (*lighting system reliability*) je vjerovatnoća da je cijeli sistem rasvjete ispravan i funkcionalan u okviru određenih odstupanja,

61) **površina za čekanje** (*holding bay*) je određena površina na kojoj vazduhoplov može da bude zadržan ili mimođen, kako bi se olakšalo kretanje vazduhoplova,

62) **površina za odleđivanje/zaštitu od zaledivanja** (*de-icing/anti-icing pad*) je površina koja obuhvata unutrašnju površinu za parkiranje vazduhoplova i spoljašnju površinu predviđenu za kretanje dvije ili više mobilnih jedinica sa opremom za odleđivanje/zaštitu od zaledivanja, a namijenjena postupku odleđivanja/zaštite od zaledivanja,

63) **površina za postavljanje znaka** (*signal area*) je površina na aerodromu namijenjena za postavljanje površinskih znaka,

64) **površina za slijetanje** (*landing area*) je dio operativne površine namijenjen za slijetanje ili polijetanje vazduhoplova,

65) **pozicija za čekanje** (*runway-holding position*) je označen položaj namijenjen zaštiti poletno-sletne staze, površine ograničenja prepreka, ili kritičnih/osjetljivih zona ILS-a/MLS-a, na kojem vazduhoplovi u vožnji po tlu i vozila moraju da se zaustave i čekaju, osim ukoliko im nadležna kontrola vazdušnog saobraćaja nije drugačije dozvolila,

66) **prag** (*threshold*) je početak dijela poletno-sletne staze upotrebljiv za slijetanje,

67) **prekinuto slijetanje** (*balked landing*) je postupak kada je manevr slijetanja neočekivano prekinut u bilo kojoj tački ispod nivoa visine razdvajanja od prepreka,

68) **prepreka** (*obstacle*) su svi nepokretni (privremeni ili stalni) i pokretni objekti, ili njihovi djelovi, koji:

a) su smješteni na površini namijenjenoj za kretanje vazduhoplova po tlu, ili

b) probijaju površinu koja će, zbog sigurnosti vazduhoplova u letu, da bude slobodna od prepreka,

69) **periodična provjera redundantnosti** (*cyclic redundancy check – CRC*) je matematički algoritam namijenjen zaštiti digitalnih podataka od gubitka ili promjene istih,

70) **predpolje** (*clearway*) je određena pravougaona površina na kopnu ili vodenoj površini pod kontrolom operatora aerodroma, definisana i pripremljena kao odgovarajuća površina iznad koje vazduhoplov može da obavi dio svog početnog uspona do određene visine,

71) **rame** (*shoulder*) je površina uz ivicu kolovoza izrađena tako da omogućava prelaz sa kolovoza na površinu okolnog terena,

72) **rampa** (*barrette*) je tri ili više jediničnih izvora svjetla poprečno raspoređenih na maloj udaljenosti, tako da iz daljine daju sliku kratke svjetlosne rampe,

73) **raspon spoljnih točkova glavnog stajnog trapa** (*outer main gear wheel span*) je rastojanje između spoljnih ivica točkova glavnog stajnog trapa,

74) **razdvojene paralelne operacije** (*segregated parallel operations*) su istovremene operacije na paralelnim ili približno paralelnim instrumentalnim poletno-sletnim stazama kada se jedna koristi isključivo za slijetanje, a druga isključivo za polijetanje,

75) **referentna dužina površine za vazduhoplov** (*aeroplane reference field length*) je najmanja dužina površine potrebne za polijetanje pri najvećoj propisanoj težini polijetanja, na nivou mora, u uslovima standardne atmosfere, u mirnom vazduhu, na površini bez nagiba, kao što je to definisano u odgovarajućem letačkom priručniku vazduhoplova na osnovu:

a) propisanog certifikata odgovarajućih vlasti ili

b) odgovarajućih podataka proizvođača vazduhoplova,

Pojam dužina površine podrazumijeva balansiranu dužinu površine za vazduhoplove, ako je primjenjivo, ili udaljenost potrebnu za polijetanje u drugim slučajevima,

76) **referentna tačka aerodroma** (*aerodrome reference point*) je geografski položaj geometrijskog središta nekog aerodroma,

77) **referentni sistem** (*datum*) je sistem koji se može upotrijebiti kao referenca ili osnova za izračunavanje drugih podataka (ISO 19104),

78) **rulna staza** (*taxiway*) je određena površina na aerodromu na zemlji, namijenjena za vožnju vazduhoplova, povezivanje poletno-sletne staze sa platformom, kao i međusobno povezivanje drugih djelova aerodroma, uključujući:

a) **brzu izlaznu rulnu stazu** (*rapid exit taxiway*) koja je rulna staza povezana sa poletno-sletnom stazom pod oštrim ugлом i projektovana da omogući vazduhoplovu koji je sletio skretanje brzinom većom od one koja se postiže na drugim izlaznim rulnim stazama, u cilju maksimalnog skraćivanja zauzetosti poletno-sletne staze,

b) **rulnu stazu do parkirnog mjesta** (*aircraft stand taxiline*) koja je dio platforme određen kao rulna staza, isključivo namijenjena za prilaz vazduhoplova parkirališnim mjestima,

c) **rulnu stazu na platformi** (apron taxiway) koja je dio sistema rulnih staza na platformi, namijenjena osiguranju vozne rute preko platforme,

79) **servisna saobraćajnica (road)** je utvrđena ruta na operativnoj površini, namijenjena isključivo za kretanje vozila,

80) **sigurnosna površina kraja poletno-sletne staze (runway end safety area (RESA))** je površina iza zaštitnog područja poletno-sletne staze, namijenjena smanjenju rizika oštećenja vazduhoplova u slučaju da sleti ispred ili se zaustavi iza površine poletno-sletne staze,

81) **sistem za spriječavanje nekontrolisanog izljetanja sa poletno-sletne staze (arresting system)** je sistem konstruisan na način da uspori kretanje vazduhoplova prilikom njegovog izljetanja sa poletno-sletne staze,

80) **služba za upravljanje platformom (apron management service)** je služba koja upravlja aktivnostima i kretanjem vazduhoplova i vozila na platformi,

82) **sposobnosti čovjeka (human performance)** su psihofizičke mogućnosti i ograničenja čovjeka koje imaju uticaj na sigurnost i efikasnost vazduhoplovnih operacija,

83) **srednja gustina saobraćaja na aerodromu** je kada je broj operacija u srednje opterećenom satu od 16 do 25 po jednoj poletno-sletnoj stazi ili tipično, između ukupno 20 do 35 operacija na svim poletnosletnim stazama aerodroma,

84) **stalno svjetlo (fixed light)** je svjetlo stalnog intenziteta posmatrano sa određene tačke,

85) **stanja površine poletno-sletne staze (runway surface condition)** su opisno stanje površine poletno-sletne staze u izvještaju o stanju poletno-sletne staze i služi kao osnova za određivanje koda stanja poletno-sletne staze za potrebe performansi vazduhoplova:

a) **suva poletno-sletna staza (dry runway)** je ona poletno-sletna staza koja nema vidljivih tragova vlažnosti na svojoj površini i koja nije kontaminirana u dijelu koji je namijenjen za upotrebu,

b) **vlažna poletno-sletna staza (wet runway)** je ona poletno-sletna staza na čijoj površini je uočljiva vlažnost ili voda do, i uključujući 3 mm dubine na dijelu koji je namijenjen za upotrebu,

c) **klizava i vlažna poletno-sletna staza (slippery wet runway)** je vlažna poletno-sletna staza kod koje je utvrđeno da je koeficijent trenja opao u značajnom dijelu poletno-sletne staze.

d) **kontaminirana poletno-sletna staza (contaminated runway)** je poletno-sletna staza kod koje je značajan dio površine (bilo izolovane ili ne) unutar dužine i širine koja se koristi prekriven jednom ili više supstanci navedenih u deskriptorima stanja površine poletno-sletne staze,

e) **deskriptori stanja površine poletno-sletne staze (runway surface condition descriptors)** su sljedeći:

1) **zbijeni snijeg (compacted snow)** je snijeg koji je zbijen u čvrstu masu takvu da će pneumatici vazduhoplova, sa operativnim pritiscima i opterećenjima, preći preko površine bez daljeg sabijanja ili probijanja površine,

2) **suvi snijeg (dry snow)** je snijeg iz koga se snježna kugla ne može lako napraviti,

3) **mraz (frost)** se sastoji od kristala leda koji su formirani od vlage koja se u vazduhu prenosi i na površini čija je temperatura ispod smrzavanja. Mraz se od leda razlikuje po tome što kristali mraza rastu nezavisno i zbog toga imaju više zrnastu strukturu,

4) **led (ice)** je voda koja je zamrznula ili zbijeni snijeg koji je prešao u led, u hladnim i suvim uslovima,

5) **bljuzgavica (slush)** je snijeg koji je toliko zasićen vodom da će voda poteći iz njega kada se uzme u šaku ili će prskati ako se na njega stane silom,

6) **stajaća voda (standing water)** je voda dubine veće od 3 mm,

7) **mokar led (wet ice)** led sa vodom na vrhu ili led koji se topi,

8) **mokar snijeg (weat snow)** je snijeg koji sadrži dovoljno vode da bi mogao napraviti dobro zbijenu, čvrstu snježnu kuglu, ali voda se neće iscjediti,

86) **staza za polijetanje (take-off runway)** je staza namijenjena samo za polijetanje,

87) **staza za zaustavljanje (stopway)** je određena površina pravougaonog oblika na kraju raspoloživog dijela poletne staze namijenjena za zaustavljanje vazduhoplova u slučaju odustajanja od polijetanja,

88) **strani predmeti i nijihovi djelovi (FOD)** predstavljaju objekte koji se nalaze u području kretanja vazduhoplova, a koji nemaju operativnu ili vazduhoplovnu funkciju i mogu da utiču na ugrožavanje sigurnosti prilikom operacija vazduhoplova;

89) **svjetlosni far (aeronautical beacon)** je svjetlosni izvor sa kontinuiranim ili bljeskajućim svjetлом, vidljiv iz svih smjerova, sa svrhom označavanja određene tačke na zemlji,

90) **svjetlosni far za oznaku opasnosti (hazard beacon)** je svjetlosni izvor koji se koristi za označavanje opasnosti za vazdušnu plovidbu,

91) **svjetlosni identifikacioni far (identification beacon)** je vazduhoplovni svjetlosni izvor koji odašilje kodirani signal u cilju identifikacije određene referentne tačke,

92) **tačnost podataka (accuracy)** je stepen usaglašenosti između procijenjene ili izmjerene vrijednosti i stvarne vrijednosti,

- 93) **undulacija geoida** (*geoid undulation*) je pozitivna (iznad) ili negativna (ispod) udaljenost geoida od matematičkog referentnog elipsoida. Prema definiciji elipsoida u Svjetskom geodetskom sistemu – 1984 (WGS-84), razlika između elipsoidne visine i ortometrijske visine predstavlja undulaciju geoida,
- 94) **ukrštanje rulnih staza** (*taxiway intersection*) je ukrštanje dviju ili više rulnih staza,
- 95) **uočeno mjesto (hot spot)** je lokacija na aerodromskoj operativnoj površini sa istorijom ili potencijalnim rizikom od sudara ili nehotičnog upada na poletno-sletnu stazu, i gdje je potrebna povećana pažnja pilota/vozača,
- 96) **vazduhoplovna rasvjeta na tlu** (*aeronautical ground light*) je svaki sistem rasvjete posebno namijenjen za pomoć u vazdušnoj plovidbi, osim svjetala na samom vazduhoplovu,
- 97) **velika gustina saobraćaja na aerodromu** je kada je broj operacija u srednje opterećenom satu unutar raspona od 26 ili više po jednoj poletno-sletnoj stazi, ili tipično više od ukupno 35 kretanja na svim poletno-sletnim stazama aerodroma,
- 98) **vrijeme prekopčavanja rasvjete** (*switch-over time (light)*) je vrijeme potrebno za preklop kod promjene izvora napajanja, pri čemu se jačina svjetla, mjerena u određenom smjeru, umanji za 50% i zatim opet poveća za 50%, uz uslov da je prethodno intenzitet svjetla bio 25% ili više,
- 99) **vrijeme zaštite** (*holdover time*) je očekivani vremenski interval u kojem će površine vazduhoplova, tretirane sredstvom protiv zamrzavanja, da budu zaštićene od nastajanja leda ili mraza i nakupljanja snijega,
- 100) **zavisni paralelni prilazi** (*dependent parallel approaches*) su istovremeni prilazi na paralelne ili približno paralelne instrumentalne poletno-sletne staze, gdje su propisani radarski minimumi razdvajanja između vazduhoplova na produženim osama sletnih staza,
- 101) **zaštitna svjetla poletno-sletne staze** (*runway guard lights*) je sistem rasvjete kojim se piloti ili vozači vozila obavještavaju da su pred ulazom na aktivnu poletno-sletnu stazu,
- 102) **zaštićene zone leta** (*protected flight zone*) je posebno utvrđen vazdušni prostor u cilju smanjenja opasnog dejstva laserskog isijavanja,
- 103) **znak sa nepromjenljivom informacijom** (*fixed message sign*) je znak koji daje samo jednu trajno postavljenu informaciju,
- 104) **znak sa promjenljivim informacijama** (*variable message sign*) je znak koji može da prikazuje nekoliko prethodno utvrđenih informacija ili da bude bez informacije,
- 105) **zona bez prepreka** (*obstacle free zone*) je vazdušni prostor iznad unutrašnje prilazne površine, unutrašnjih prelaznih površina i površine prekinutog slijetanja, kao i dijela zaštitnog područja poletno-sletne staze ograničenog tim površinama, koji nije probijen nikakvom nepokretnom preprekom osim lakog i lomljivog uređaja namijenjenog za sigurnost vazdušne plovidbe.
- (2) Skraćenice koje se upotrebljavaju u ovom pravilniku imaju sljedeća značenja:
- „1. **ACN** – (*aircraft classification number*) je klasifikacioni broj vazduhoplova,
  - 2. **AIP** – (*Aeronautical information publication*) je Zbornik vazduhoplovnih informacija,
  - 3. **ARIWS** – (*Autonomous runway incursion warning system*) je autonomni sistem za upozorenje od upada na poletno sletnu stazu,
  - 4. **ASDA** – (*accelerate-stop distance available*) je raspoloživa dužina za ubrzavanje i zaustavljanje,
  - 5. **ATS** – (*air traffic services*) je služba kontrole vazdušnog saobraćaja,
  - 6. **cd** – (*candela*) kandela je oznaka mjerne jedinice za jačinu svjetlosti,
  - 7. **C** – (*degree Celsius*) Celzijusov stepen je oznaka mjerne jedinice za temperaturu,
  - 8. **CBR** – (*California bearing ratio*) je kalifornijski indeks nosivosti,
  - 9. **CIE** – (*Commission Internationale de l'Eclairage*) je Međunarodna komisija za rasvetu,
  - 10. **cm** – (*centimetre*) centimetar je oznaka mjerne jedinice za dužinu, visinu i širinu,
  - 11. **DME** – (*distance measuring equipment*) daljinomjer je navigaciona oprema za mjerjenje udaljenosti,
  - 12. **FOD** – (*Foreign object debris*) je strani predmet ili njegov dio na operativnim površinama,
  - 13. **ft** – (*foot*) je oznaka mjerne jedinice za vertikalnu udaljenost,
  - 14. **IBN** – (*identification beacon*) je identifikacioni far,
  - 15. **IFR** – (*instrument flight rules*) su pravila instrumentalnog letenja,
  - 16. **ILS** – (*instrument landing system*) je sistem za instrumentalno slijetanje,
  - 17. **IMC** – (*Instrument meteorological conditions*) su meteorološki uslovi za instrumentalni let,
  - 18. **K** – (*degree Kelvin*) stepen Kelvina je oznaka mjerne jedinice za temperaturu,
  - 19. **kg** – (*kilogram*) kilogram je oznaka mjerne jedinice za masu,
  - 20. **km** – (*kilometre*) kilometar je oznaka mjerne jedinice za dužinu, visinu i širinu,
  - 21. **km/h** – (*Kilometres per hour*) kilometara na sat je oznaka mjerne jedinice za brzinu,
  - 22. **kt** – (*knot*) čvor je oznaka mjerne jedinice za brzinu,
  - 23. **L** – (*litre*) litar je oznaka mjerne jedinice za zapreminu fluida,

24. **LDA** – (*landing distance available*) je raspoloživa dužina za slijetanje,
25. **LCFZ** – (*Laser-beam critical flight zone*) je zona letenja kritična od laserskih zraka,
26. **LFFZ** – (*Laser-beam free flight zone*) je zona letenja slobodna od laserskih zraka,
27. **LOC** – (*Localizer*) Lokalajzer-usmjerivač je radio navigaciona oprema po pravcu u zoni slijetanja,
28. **LSFZ** – (*Laser-beam sensitive flight zone*) je zona letjenja osjetljiva zbog laserskih zraka,
29. **m** – (*metre*) metar je oznaka osnovne mjerne jedinice za dužinu, visinu i širinu,
30. **max** – (*Maximum*) je najveći,
31. **MLS** – (*Microwave Landing System*) je mikrotalasni sistem za instrumentalno slijetanje,
32. **mm** – (*Milimetre*) milimetar je oznaka mjerne jedinice za dužinu, visinu i širinu,
33. **MM** – (*Middlemarker*) je srednji marker,
34. **mm** – (*Minimum*) minimum,
35. **MN** – (*Meganewton*) meganjutn je oznaka mjerne jedinice za silu,
36. **MSL** – (*Mean sea level*) je srednji nivo visine morske površine,
37. **NM** – (*Nautical mile*) nautička milja je oznaka mjerne jedinice za daljinu,
38. **NR** – (*Number*) je broj,
39. **NU** – (*Not usable*) je van upotrebe,
40. **OCA/H** – (*Obstacle clearance altitude/height*) je visina nadvišavanja prepreka,
41. **OFZ** – (*Obstacle freezone*) je zona bez prepreka,
42. **OLS** – (*Obstacle limitation surface*) je površina za kontrolu postavljanja/izgradnje prepreka,
43. **OM** – (*Outer marker*) je spoljašnji marker,
44. **OMGV** – (*Outer main gear wheel span*) je raspon točkova spoljnog glavnog trapa,
45. **PAPI** – (*Precision approach path*) je svjetlosni pokazivač ugla prilaženja pragu piste,
46. **PCN** – (*Pavement classification number*) je klasifikacioni broj kolovoza,
47. **RCLL** – (*Runway centre line light*) su svjetla centralne linije poletno-sletne staze,
48. **REDL** – (*Runway edge light*) su svjetla ivice poletno-sletne staze,
49. **RCAM** – (*Runway condition assessment matrix*) je matrica za procjenu stanja poletno-sletne staze,
50. **RCR** – (*Runway condition report*) je izvještaj o stanju poletno-sletne staze,
51. **RENL** – (*Runway end light*) su svjetla kraja poletno-sletne staze,
52. **RESA** – (*Runway and safety area*) je sigurnosna površina kraja poletno-sletne staze,
53. **RVR** – (*Runway visual range*) je horizontalna vidljivost duž poletno-sletne staze,
54. **RWYCC** – (*Runway condition code*) kod stanja poletno-sletne staze,
55. **STOL** – (*Short Take-off and Landing*) je kratko polijetanje i slijetanje,
56. **TODA** – (*Take-off distance available*) je raspoloživa dužina za polijetanje,
57. **TORA** – (*Take-off run available*) je raspoloživa dužina za zalet,
58. **TDZ** – (*Touchdown zone*) je zona dodira,
59. **THR** – (*threshold*) je prag,
60. **TWR** – (*Aerodrome control tower*) je aerodromski kontrolni toranj,
61. **TWY** – (*Taxiway*) je rulna staza,
62. **VFR** – (*Visual flights rules*) su pravila vizuelnog letenja,
63. **VMC** – (*Visual meteorological conditions*) su vizuelni vremenski uslovi,
64. **VOR** – (*Very high frequency omnidirectional radio range*) je svesmjerni radio-far vrlo velike učestalosti.“

Član 2

U Prilogu 1 tačka 1.9 podtačka 1.9.3 mijenja se i glasi:

„1.9.3) Uslovi na prostoru za kretanje i operativni status pojedinih objekata prate se i izvještaji o informacijama od operativnog značaja koje utiču na operacije vazduhoplova i aerodroma objavljaju se u AIS radi preduzimanja odgovarajućih mjera, a naročito u odnosu na:

- a) građevinske i druge radove na održavanju,
- b) neravnine, pukotine i druga oštećenja kolovoza poletno-sletne staze, rulne staze ili platforme za vazduhoplove,
- c) vodu, snijeg, bljuzgavicu, led ili mraz na poletno-sletnoj stazi, rulnoj stazi ili platformi za vazduhoplove,

- d) hemijska sredstva ili drugi kontaminati za uklanjanje i sprječavanje stvaranja leda na poletno-sletnoj stazi, rulnoj stazi ili platformi,
- e) sniježne nanose ili smetove u blizini poletno-sletne staze, rulne staze ili platforme za vazduhoplove,
- f) sve druge privremene opasnosti, uključujući i parkirani vazduhoplov na:
  - manevarskoj površini, ili
  - platformi za vazduhoplove na prostoru van označenih i objavljenih parkirnih mjesta,
- g) kvar ili nepropisan rad jednog dijela ili svih vizuelnih uređaja na operativnoj površini aerodroma, kao i u području prilaza i odleta,
- h) kvar primarnog ili sekundarnog napajanja električnom energijom.“

Podtačka 1.9.4 mijenja se i glasi:

„1.9.4) U cilju sprovođenja odredbi podtač. 1.9.1), 1.9.2) i 1.9.3), operator aerodroma je obavezan da organizuje pregled:

- a) kolovoza manevarske površine i platforme za vazduhoplove, kao i
- b) svih pripadajućih sistema namijenjenih za dnevno i noćno obilježavanje manevarske površine i platforme za vazduhoplove, najmanje jednom dnevno na aerodromu sa poletno-sletnom stazom kodnog broja 1 i 2, odnosno najmanje dva puta dnevno na aerodromima sa poletno-sletnom stazom kodnog broja 3 i 4, i
- c) dodatne preglede kolovoza manevarskih površina u odnosu na a) u slučajevima kada je moglo doći do značajnih promjena stanja kolovozne površine uslijed meteoroloških uticaja.“

Podtačka 1.9.5 mijenja se i glasi:

„1.9.5) Stanje kolovoza poletno-sletne staze procjenjuje se i izvještava upotrebom koda stanja poletno-sletne staze (RWYCC) i opisuje upotrebom nekih od sljedećih izraza:

ZBIJENI SNIJEG

SUVO

SUVI SNIJEG

SUVI SNIJEG NA VRHU ZBIJENOG SNIJEGA

SUVI SNIJEG NA VRHU LEDA

MRAZ

LED

BLJUZGAVICA

STAJAĆA VODA NA ZBIJENOM SNIJEGU

VLAŽNO

VLAŽAN LED

VLAŽAN SNIJEG

VLAŽAN SNIJEG NA ZBIJENOM SNIJEGU

VLAŽAN SNIJEG NA LEDU

HEMIJSKI TRETIRANA

POSUTA PIJESKOM.“

Podtačka 1.9.6 mijenja se i glasi:

„1.9.6) Kada je operativna poletno-sletna staza kontaminirana, operator aerodroma mora da procjeni i izvještava o dubini kontaminata i pokrivenosti za svaku trećinu poletno-sletne staze.“

Podtačka 1.9.7 mijenja se i glasi:

„1.9.7) Ako je mjerjenje trenja dio procjene ukupnog stanja kolovozne površine poletno-sletne staze na kompaktnom snijegu ili površinama prekrivenih ledom, uređaj za mjerjenje trenja treba da zadovolji standard koji je propisala Agencija.“

Podtačka 1.9.7a mijenja se i glasi:

„1.9.7a) Operator aerodroma obavještava sve relevantne korisnike aerodroma u slučajevima kada je nivo trenja na asfaltiranoj poletno-sletnoj stazi manji od minimuma koji je propisala Agencija.“

Podtačka 1.9.7b mijenja se i glasi:

„1.9.7b) Informacija da je poletno-sletna staza ili jedan njen dio klizav i vlažan objavljuje se na način uobičajen u vazdušnom saobraćaju.“

Poslije podtačke 1.9.8, dodaju se tri nove podtačke 1.9.9, 1.9.10 i 1.9.11 koje glase:

„1.9.9) Operator aerodroma dužan je da razvije procedure i program obuke za osoblje koje vrši procjenu i izvještava o stanju površine poletno-sletne staze.

1.9.10) Program obuke treba da sadrži:

- a) osnovne infrastrukture aerodroma, uključujući oznake, znake i osvjetljenje;
- b) aerodomske procedure sadržane u aerodromskom priručniku;
- c) aerodromski plan za vanredne situacije;
- d) procedure iniciranja NOTAM-a;
- e) pokretanje i završetak procedura vezanih za izvještaj o stanju poletno-sletne staze (RCR);
- f) pravila kretanja na aerodromu;
- g) procedure kontrole letenja na manevarskim površinama;
- h) procedure komunikacije putem radio-veze;
- i) frazeologiju koja je upotrebi, uključujući abecedu ICAO-a;
- j) procedure i tehnike pregleda aerodomske infrastrukture;
- k) određivanje tipa kontaminata poletno-sletne staze i izvještavanje;
- l) procjenu i izvještavanje stanja površine poletno-sletne staze;
- m) upotrebu uređaja za mjerena trenja poletno-sletne staze;
- n) kalibražu i održavanje uređaja za mjerena trenja poletno-sletne staze;
- o) svjesnost o nepouzdanosti procjene i izvještavanja stanja poletno-sletne staze, kao i svjesnost o nepouzdanosti u vezi sa upotrebom uređaja za mjerjenje koeficijenta trenja poletno-sletne staze; i
- p) procedure u uslovima smanjene vidljivosti.

1.9.11) Procedure i program obuke iz podtačke 1.9.9 sastavni su dio aerodromskog priručnika operatora aerodroma koji odobrava Agencija.“

Član 3

U Prilogu 8 tački 8.5 podtački 8.5.1 riječi „(poletno-sletna staza i sve rulne staze)“ brišu se.

U tački 8.8 poslije podtačke 8.8.4 dodaje se nova podtačka 8.8.5 koja glasi:

„8.8.5) Ograda oko aerodroma ili neka druga barijera koja je predviđena za zaštitu međunarodnog aerodroma iz bezbjednosnih razloga, ukoliko se na osnovu bezbjednosne procjene utvrdi potreba, mora biti osvijetljena na način da površina zemlje sa obje strane ograde ili barijere, posebno na pristupnim tačkama, bude osvijetljena.“

Član 4

U Prilogu 9 tačka 9.1 podtačka 9.1.1 mijenja se i glasi:

„9.1.1 Na aerodromu moraju da se uspostave programi održavanja, koji uključuju preventivno održavanje gdje je to primjenjivo, kako bi se:

- a) kolovozi operativne površine,
- b) vizuelna sredstva,
- c) ograda oko aerodroma,
- d) sistemi za odvod,
- e) električni sistemi, i
- f) zgrade

održavali u onom stanju koje neće ugrožavati sigurnost, redovnost i efikasnost vazdušnog saobraćaja.

Podtačka 9.1.2 mijenja se i glasi:

„Preventivno održavanje podrazumijeva sprovođenje programom utvrđenih radova na održavanju da bi se spriječio prekid funkcionsanja ili urušavanje operativnih performansi sistema navedenih u podtački 9.1.1.“

Poslije podtačke 9.1.2 dodaje se nova podtačka koja glasi:

„9.1.3) Planovi sprovođenja programa održavanja se pripremaju jednom godišnje i dostavljaju Agenciji.“

U tački 9.2 poslije podtačke 9.2.2b dodaju se dvije nove podtačke koje glase:

„9.2.2c) Kada se mjerjenje trenja kolovozne površine poletno-sletne staze vrši u svrhu održavanja sa uređajem za kontinuirano mjerjenje trenja koji posjeduje sposobnost da ispušta vodu, performanse tog uređaja moraju da zadovolje standarde koje je propisala Agencija.

9.2.2d) Kako bi se spriječilo da površinske karakteristike trenja na cijeloj dužini poletno-sletne staze ili jednom njenom dijelu ne padnu ispod nivoa trenja koji je Agencija propisala, preduzimaju se postupci korektivnog održavanja.“

Podtačka 9.2.3 mijenja se i glasi:

„9.2.3) Površina kolovozne konstrukcije poletno-sletne staze se vizuelno procjenjuje, u zavisnosti od potrebe u prirodnim ili simuliranim uslovima za slučajeve zadržavanja vode ili loše drenaže, i kada je neophodno, preduzimaju se mjere korektivnog održavanja.“

Poslije podtačke 9.2.5 dodaje se nova podtačka 9.2.6 koja glasi:

„9.2.6) Hemikalije koje mogu imati štetne posljedice po vazduhoplove ili površine za kretanje, ili hemikalije koje mogu imati toksične posljedice po aerodrom i okruženje oko aerodroma, ne koriste se u svrhu uklanjanja ili prevencije pojave leda ili mraza.“

Član 5

U dodatku 7 naziv Dodatka 7 mijenja se i glasi:

„Aeronautička studija – sigurnosna procjena“.

Tačka D.7.1) mijenja se i glasi:

„Sigurnosna procjena za aerodrome mora biti izrađena na osnovu uputstava sadržanih u Poglavlju 3 ICAO dokumenta 9981 – PANS Aerodromi.“

Član 6

U Dodatku 8 tačka D.8.6. mijenja se i glasi:

„D.8.6. Izvještaj o stanju poletno-sletne staze za izvještavanje o stanju površine poletno-sletne staze

D.8.6.1. Izvještaj o stanju poletno-sletne staze (RCR) opisuje osnovnu metodologiju primjenjivu za sve klimatske varijacije i strukturiran je na način da ga države mogu prilagoditi klimatskim uslovima primjenjivim za određenu zemlju ili region.

D.8.6.2. Koncept Izvještaja o stanju poletno-sletne staze (RCR) zasnovan je na:

- 1) usaglašenom setu kriterijuma koji se upotrebljavaju na dosljedan način prilikom procjenjivanja stanja površine kolovozne konstrukcije poletno-sletne staze, certifikaciju vazduhoplova (performansi) i proračuna operativnih performansi;
- 2) jedinstvenom kodu stanja poletno-sletne staze (RWYCC) koji povezuje usaglašeni set kriterijuma sa tabelom performansi vazduhoplova tokom polijetanja i slijetanja i skupstvene akcije kočenja koje su dostavljene od strane posada vazduhoplova;
- 3) izvještavanju tipa kontaminata i dubine koja je bitna za performanse u polijetanju;
- 4) standardizovanoj i usaglašenoj terminologiji i frazeologiji za opisivanje stanja površine poletno-sletne staze koju koristi osoblje operatora aerodroma prilikom pregleda manevarskih površina, kontrolori letenja, operatori i posade vazduhoplova;
- 5) globalno usaglašene procedure za uspostavljanje RWYCC sa određenim nivoom fleksibilnosti kako bi se omogućilo da lokalne varijacije odgovaraju specifičnim vremenskim, infrastrukturnim i drugim uslovima;

D.8.6.3. Ovako harmonizovane procedure se reflektuju u matrici za procjenu stanja poletno-sletne staze (RCAM) koja je u korelaciji sa kodom stanja poletno-sletne staze (RWYCC), usaglašenim setom kriterijumima i akcijama kočenja vazduhoplova koje bi posade vazduhoplova trebalo da očekuju za svaku od vrijednosti RWYCC-a.

D.8.6.4. Procedure koje se odnose na upotrebu matrice za procjenu stanja poletno-sletne staze (RWYCC) se nalaze u Dokumentu 9981 – PANS Aerodromi.“

Tačka D.8.7 briše se.

Tačka D.8.17 briše se.

Član 7

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“, a primjenjivaće se od 5. novembra 2020. godine.

Odredbe čl. 3, 5 i 6 stav 3 ovog pravilnika primjenjivaće se od dana stupanja na snagu ovog pravilnika.

Broj: 01/2-2719/6-19
Podgorica, 31.12.2019. godine

Direktor
Dragan Đurović, s.r.